

Egy aktuális témával, a felhasználók oktatásával kapcsolatos ismeretekkel foglalkozunk ebben a számban. A második oldalon ezúttal a több száz gazdasági témájú adatbázis közül válogattunk és megismerkedhetünk egy különleges adatbankkal, a *Science Citation Index* számítógépes változatával. Indul egy új rovat is, amelyben egy-egy furcsa találatot mutatunk be valamelyik adatbázisból. A mostani "gyöngyszem" a *Compendex*-ből való, 1984-ben hangzott el egy konferencián.

Az online és a CD-ROM gyors terjedésével nálunk is egyre időszerűbbé válik e technikák kezelőinek betanítása mellett azoknak a felhasználóknak az oktatása, akiknek ezek a szolgáltatások szólnak. Két célt szoktak kitűzni ezen a területen: az első lépésben a felhasználókat megismertetik a legfontosabb alapfogalmakkal, az információkeresés logikájával, olyan szinten, hogy képesek legyenek a problémájuk megfogalmazására abban a formában, amelyet ezek a rendszerek megkívánnak. A második lépésben már konkrét gyakorlati ismereteket sajátítanak el a felhasználók, amelyekkel képesek önállóan egyszerűbb keresési feladatokat megoldani. Az oktatásnak többféle módszere alakult ki rendszeresen tartanak 1-2 napos tanfolyamokat az adatbázisszolgáltatók, rövid bemutatókat szerveznek a könyvtárak és egyéb intézmények, amelyeknél ezek a szolgáltatások elérhetők, és van ahol beépítik az egyetemi tananyagba.

A Központi Könyvtár előzetes megbeszélés után 8-15 fős hallgatói vagy oktatói csoportoknak videovetítéssel, önálló számítógéphasználati lehetőséggel díjmentesen másfél-két órás bemutatókat tart az online és a CD-ROM használatáról. A bemutatók különösen hasznosak lehetnek a diplomatervet, TDK-t, disszertációt készítőknél és azoknak, akik az egyetemi hálózat kiépítése után szeretnének hazai és külföldi számítógépes adatbázisokat és levelező rendszereket használni.

A hónap találata:

DIALOG No: 01652476 El Monthly No: EMB502-006991

Title: RESTRICTIONS ON SCIENTIFIC FREEDOM. Author: Park, Robert L. Source: Proceedings of SPIE - The International Society for Optical Engineering v 474. Publ by SPIE, Bellingham, WA, USA p 64-67

Abstract: During the period from 1976 to 1979, the Government of France invested perhaps 200 million dollars in an invention that used the echo of a newly-discovered particle to map petroleum deposits from the air. The device, invented by a Belgian count, appeared to be marvellously successful in its initial tests flying over areas that had already been mapped by conventional geologic techniques. French President Valery Giscard d'Estaing, realizing that such an invention could alter the course of history, ordered tight government secrecy to maintain the lead in this new technology. By 1979 there were problems. Despite the spectacular success of the early tests, the "sniffer plane" had failed to uncover any new petroleum reserves. Only then did the government appoint a prominent physicist, Jules Horowitz to investigate. Government officials, it seems, has thus far not even had a close look at the device, having been warned of possible dangerous radiations. It took only minutes for Professor Horowitz to devise a test that exposed the machine as a fake. It turned out subsequently to be nothing more than a clever video recorder that stored the images of existing geologic surveys. Count de Villegas and his associates promptly disappeared.

Descriptors: INFORMATION DISSEMINATION TECHNOLOGY, GEOLOGICAL SURVEYS, INVENTION SECRECY, SCIENTIFIC COMMUNICATION

Új adatbázisok: (február)

- Gulf News (DIALOG)
- Euromonitor Market Direction (DATASTAR)
- ADIS LMS Drug Alerts (DATASTAR)
- European Pharmaceutical Market (DATASTAR)
- DDR Companies (DATASTAR)
- Beilstein Online (ORBIT)
- INFODATA (STN)
- US Today (DIALOG)

Ingyenes adatbázisok: (március)

- GEOREF (DIALOG)
- Computer ASAP (DIALOG)

Piaci-gazdasági adatbázisok

BusinessWire (DIALOG)

Üzleti hírek több mint 10 ezer különböző forrásból.

Dun and Bradstreet Marketing Information on European Companies (DATASTAR)

14 nyugateurópai ország több százezer vállalatának legfontosabb adatai.

EconBase: Time Teries and Forecasts (DIALOG)

Gazdasági trendek és előrejelzések.

Economic Literature Index (DIALOG)

200 ezer bibliográfiai adat a világ gazdasági szakirodalmáról, 260 folyóirattól válogatva.

Extel Cards (DIALOG, DATASTAR)

Kb. 8 ezer vállalat részletes gazdasági adatai a világ minden részéről.

Financial Times Fulltext (DIALOG)

A londoni gazdasági lapban 1986-tól megjelent cikkek teljes szövegét tartalmazó adatbázis.

Kompass Europe (DIALOG)

210 ezer európai vállalat legfontosabb adatai.

Management Contents (DIALOG)

280 ezer bibliográfiai adat az üzlet és a management területéről: cikkek, kutatási jelentések, hírelemek stb.

NewSearch (DIALOG)

A világ 1700 újságjában megjelent, elsősorban gazdasági hírek bibliográfiája, napi 2000 tétel.

MoneyCenter (DIALOG)

A nemzetközi pénzüccsel kapcsolatos adatok, hírek. Az információk keletkezésük után max. 15 percen belül megjelennek az adatbázisban.

PTS Marketing and Advertising Reference Service (DIALOG)

Marketinggel, reklámmal foglalkozó cikkek adatai, részben teljes szövege, 220 ezer rekord.

PTS Prompt (DIALOG)

Közel 2 millió üzleti, gazdasági témájú szakirodalom (nagy részben piaci jelentések) bibliográfiája.

Thomas Register Online (DIALOG)

Közel 150 ezer amerikai cég adatai és termékkatalógusa (közel 1 millió termék és szolgáltatás).

Trade and Industry Index, Trade (DIALOG)

3,9 millió iparral és kereskedelemmel foglalkozó cikk bibliográfiája és részben teljes szövege, amely 300 folyóirattól és 1200 egyéb kiadványból kerül összeválogatásra.

Adatbázis ismertető

Science Citation Index

A Science Citation Index (SCI) különleges helyet foglal el a számítógépes adatbázisok között a lefedett tudományterületek rendkívül széles spektruma, valamint az adatbázis sajátos szerkezete miatt. Az SCI referáló folyóiratot egy amerikai intézet, az Institute for Scientific Information állítja össze mintegy 4500 fontos tudományos és műszaki szakfolyóirat feldolgozásával. A számítógépes változat ennek az évente 18 hatalmas kötetet megfűző kiadványnak a teljes anyagát tartalmazza, kiegészítve a Current Contents nevű gyorsindex egyes sorozatainak tartalmával. A témakörök a mezőgazdaságtól a számítástechnikán át a környezetvédelemig terjednek. 1974 óta több mint 8 millió tételt vittek be az adatbázisba, melyet hente kb. 14 ezerrel bővítettek. Az eredeti cikkek vagy azok másolatai az OATS (Original Article Text Service) nevű dokumentumküldő szolgáltatástól rendelhetők meg.

Az SCI két alapvető sajátossággal rendelkezik. Egyrészt, mivel az idézettségi index alapján válogatják meg a feldolgozásra kerülő folyóiratok körét, így becslések szerint a világ jelentős tudományos és műszaki szakirodalmának 90 százalékát tartalmazza. Másrészt az egyes publikációknál a hivatkozott művek listáját is beviszik a rendszerbe, így ezeket felhasználva a kereséshez gyorsan összegyűjthető egy-egy terület fontos szakirodalmi, hivatkozások számának felhasználásával meghatározhatók a vezető témák, a témában publikáló legjelentősebb kutatók és tudománymetrikai vizsgálódásokra is lehetőség van.

Az SCI CD-ROM változata még további érdekes szolgáltatásokat tartalmaz. Az egyes publikációknál a számítógép megadja azoknak a cikkeknek az adatait is, amelyek a legtöbb közös hivatkozást tartalmazták a kiválasztotttal, így valószínűleg a legközelebb állnak hozzá tartalmilag. Ezenkívül megjeleníthetők azok a szakifejezések is, amelyek leggyakrabban fordulnak elő a hasonló témájú publikációk címében, ezzel is megkönnyítve a kereséshez szükséges, megfelelő tárgyszavak kiválasztását.

A Science Citation Index adatbázis - SCISEARCH néven - a DIALOG központnál a következő áron érhető el:

Az adatbázis használati díja:	2,65 dollár percenként
Equ tétel kinyomtatási költsége:	0,62 dollár
A CD-ROM változat éves előfizetése:	10,200 dollár
a nyomtatott SCI előfizető számára:	5,300 dollár

Az SCI CD-ROM változata, mely az utolsó két év anyagát tartalmazza, a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában hozzáférhető. Egy 1989-es árjegyzék szerint 2 órai használati díj 3800 Ft, amely 20 tétel kinyomtatását is magában foglalja.

A Központi Könyvtár online és CD-ROM szolgáltatásairól a 13-27-es melléken és a földszinti terminálszobában lehet felvilágosítást kapni